

De kunst van anders kijken

tijdens het Samergo inspiratie- en netwerkevent

Donderdag 29 juni 2023 verzamelden ongeveer honderd deelnemers zich op het Samergo Inspiratie- en netwerkevent in de Kunsthal Rotterdam. Het programma bestond uit een plenair gedeelte met spreker en paneldiscussie en een interactief gedeelte.

'Samenwerken is een kunst op zich'

Directeur en bestuurder van Samergo, Robert Waterreus hield de aanwezigen niet langer in spanning. "Voor iedereen zijn het drukke tijden en veel overleggen vinden online plaats. Logische drukte vanwege het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO), het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het maken en inleveren van regiobeelden. Volgens Robert moet het echte werk nog beginnen en daarbij is 'kijken' essentieel. Als je van een afstandje naar de zorg kijkt dan zie je overal wel eenzelfde soort 'ingrediënten'. Over het hele land verspreid zijn er bijvoorbeeld wel ziekenhuizen en woonzorgcentra en zie je hetzelfde aanbod. Maar ga je inzoomen dan zie je wel verschillen op regionaal en lokaal gebied. De verbindingen tussen zorgverlening, sociaal domein en burgers kunnen verschillend zijn. En lang niet overal zijn die verbindingen al vanzelfsprekend. Kortom: de regio is aan zet maar uiteindelijk gebeurt het in de wijk. Dus belangrijk om goed te kijken wat er al is aan goede voorbeelden."

Die goede voorbeelden kwamen later in het panelgesprek naar voren.

'Het is een illusie om te denken dat je alle veranderingen in één stap realiseert'

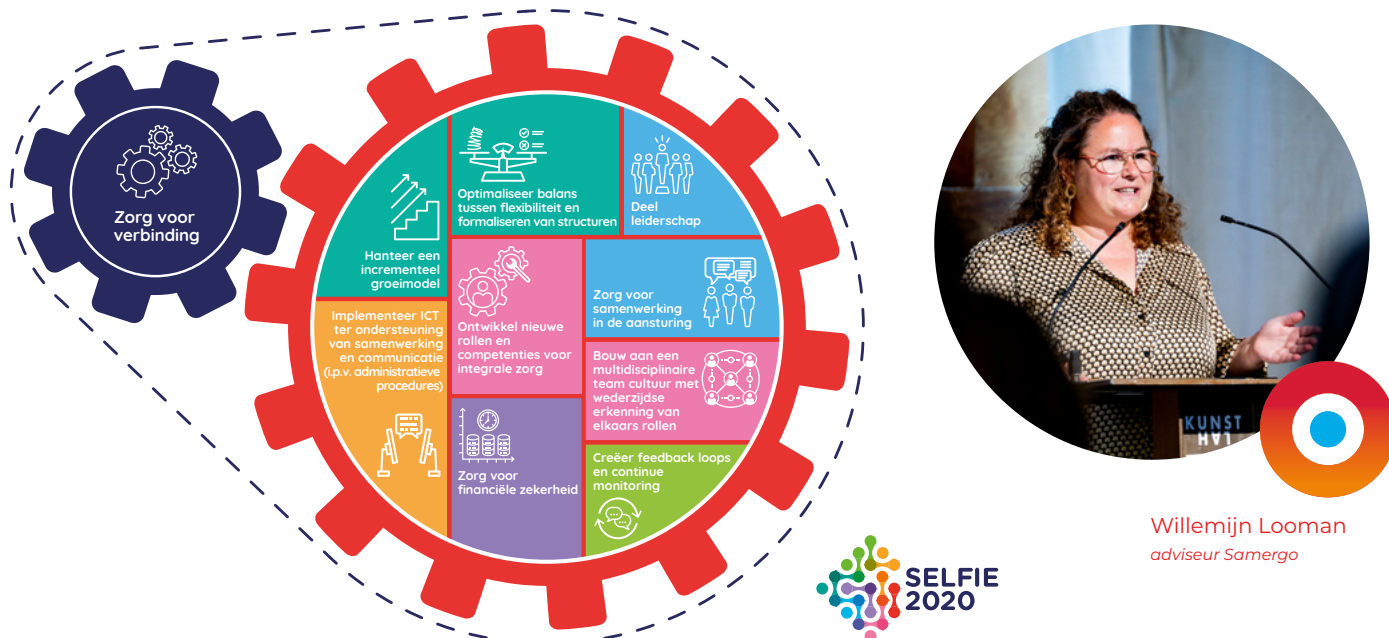
Dagvoorzitter Joost Kadijk kondigde de eerste spreker aan. Hij vertelde dat de zoektocht naar een inspirerende spreker niet ingewikkeld hoefde te zijn. Bij Samergo hebben ze de kunst van anders kijken én goed samenwerken in de vingers en een collega kan daarover goed vertellen. Hij doelde daarmee op Willemijn Looman. Ze vertelde over de kunst van het domein overstijgend samenwerken en het onderzoek dat ze deed vanuit het SELFIE-project.

Robert Waterreus
directeur en bestuurder Samergo

Joost Kadijk
dagvoorzitter

Willemijn Looman
adviseur Samergo

In haar verhaal had ze voor het publiek praktische handvatten die kunnen helpen bij bijvoorbeeld de afspraken die gemaakt moeten worden naar aanleiding van het IZA. In het IZA staat naast het samenwerken op regionaal niveau ook het oog hebben voor de wijk(bewoners) centraal.

Willemijn vertelde dat het onmogelijk is om alle zorg en ondersteuning in één keer te integreren. Ze vertelde dat je dat stapsgewijs moet doen en per stap moet bekijken wat wel en wat niet werkt. Balanceer tussen informele relaties en formele structuren. Elkaar kennen en vertrouwen is essentieel, maar het is belangrijk om niet afhankelijk te zijn van elkaar omdat je samenwerkingsafspraken hebt gemaakt. Bouw aan een multidisciplinair team die elkaars rollen erkennen door elkaar veel te ontmoeten in bijvoorbeeld multidisciplinaire overleggen. Zo leer je elkaars wereld kennen.

Na de uitleg van Willemijn was het tijd om te horen hoe dit nu in de praktijk werd ervaren. In het panelgesprek waren verschillende disciplines vertegenwoordigd.

Namens netwerkorganisatie [Genero](#) kon Cor Heukels vertellen over het perspectief van de burger. Hij is van mening dat er meer moet worden gekeken naar wat de patiënt of cliënt wel kan. “Daaraan ontbreekt het toch nog vaak. De nadruk ligt te veel op wat een patiënt of cliënt niet kan en de hulpverlening wordt ook daarop ingericht. En verder is het belangrijk dat er niet alleen maar over burgers wordt gepraat maar juist ook met de burgers.”

Tanja Jagtenberg van [Win010](#) is het met Cor eens. “Wij proberen altijd zoveel mogelijk uit de mens te halen. Daar heb je ook verschillende soorten hulpverlening voor nodig. Iedereen in het netwerk heeft verschillende rollen. Leef je in in de rol van de andere professional. Dat moeten we echt meer doen en ook meer van leren. Eugenie van Vendeloo van [Rijnmond Dokters](#) geeft als voorbeeld dat ze bij de huisartsenpraktijk eerst altijd kijken waar een patiënt beter mee is geholpen; een pilletje of inzetten op welzijn van de patiënt.

Het panel zit op een lijn als het gaat om kijken naar de mogelijkheden van patiënten die

er juist wél zijn. Marie-José de Gier van het [IJsselland Ziekenhuis](#) voegt daaraantoe dat het ook belangrijk is om naar het complete plaatje van een patiënt of een cliënt te kijken. Zo is het bij een behandeling tegen kanker belangrijk dat een patiënt zo fit als mogelijk begint aan een behandeling. “Wij hebben in het ziekenhuis een ondersteuningscentrum voor patiënten met kanker. En ik kan nu de primeur vertellen dat we op 10 juli officieel starten dat goed getrainde vrijwilligers bij ons beginnen om patiënten te begeleiden op de oncologische dagbehandeling.”

V.l.n.r.:
Eugenie van Vendeloo
Rijnmond Dokters
Tanja Jagtenberg
Win010
Marie-José de Gier
IJsselland Ziekenhuis
Cor Heukels
Genero

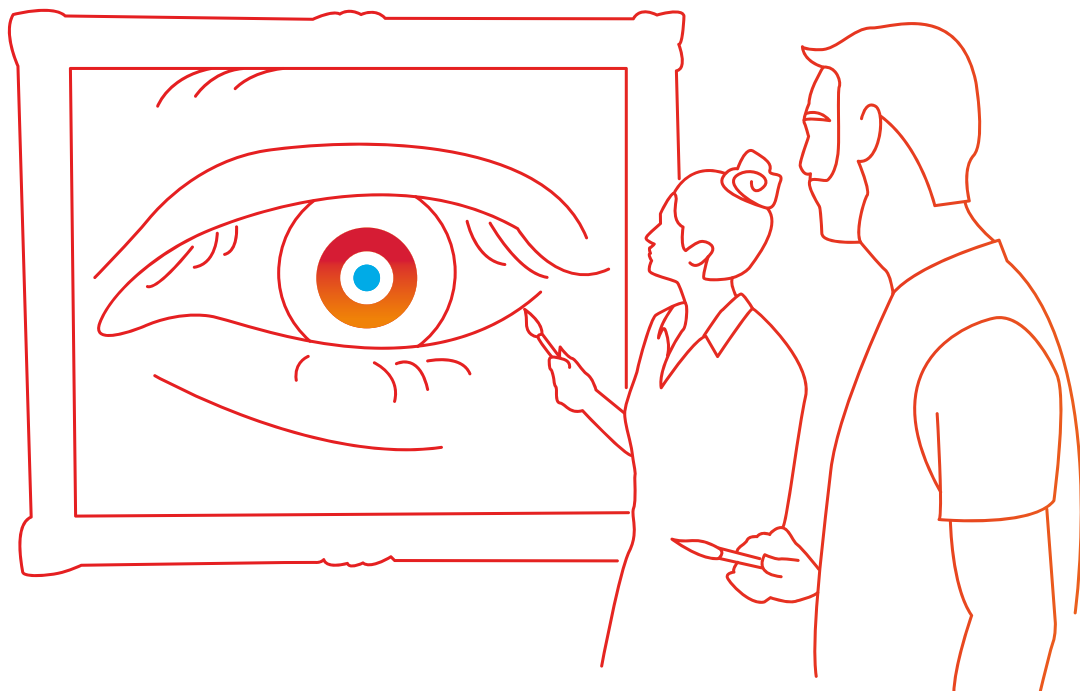
De panelleden zijn het eens dat er goed moet worden gecommuniceerd. “Het valt of staat met het maken van goede onderlinge afspraken”, zegt Eugenie van Vendeloo van Rijnmond Dokters. “Domein overstijgend maar ook binnen domeinen. Je hebt wel wat te organiseren. Want als een huisarts nu alles zou doorsturen dan heb je op dat vlak ook ineens een drukte van jewelste”, vervolgt ze haar verhaal.

In het panelgesprek wordt nog benoemd dat lang niet alle zorgvragen ook om een zorgantwoord vraagt. Zo liggen armoede en het hebben van schulden aan de basis van veel gezondheidsproblemen. “En ook het thema eenzaamheid komt vaak aan bod in de huisartspraktijk”, vult Eugenie aan. Tanja Jagtenberg vertelt dat ze in het project 75-plus door middel van huisbezoeken stimuleren om mensen naar buiten te krijgen, al dan niet digitaal. Uit ervaringen die hij hoort, vertelt Cor dat laaggeletterdheid of niet dagvaarding zijn, nog steeds een groot probleem is dat niet zomaar is opgelost. Kortom: goede voorbeelden zijn er zeker en alle beetjes helpen. Maar hoe je nu alle mensen uit alle doelgroepen mee kunt krijgen vraagt om de kunst van anders kijken én om de kunst van anders oplossen en doen.

Op weg om anders te gaan en te kunnen kijken

Bij de kunst van het anders kijken gaat het om het leggen van de verbanden hiertussen. Hoe smelt je de gedachten, ideeën, ervaringen en visies samen tot een mooi geheel? Deelnemers konden ervaren hoe dat is in het actieve gedeelte van het programma.

Onder begeleiding van Machella Boot en Saskya Wiegel werden de deelnemers in kleine groepjes opgedeeld. Gewapend met pen en een opdrachtboekje gingen ze op pad in het museum om de kunstwerken met andere ogen te bekijken:

Marie-José de Gier, IJsselland Ziekenhuis: *“Normaal gesproken was ik al lang doorgelopen bij dit kunstwerk. Maar door met elkaar in gesprek te gaan, ontdek je nieuwe inzichten. Nu gaat het over kunst maar dit gebeurt ook als je op andere vlakken meer met elkaar in gesprek gaat.”*

Irma Jeremiase van Laurens had wel iets met dit onderdeel van het Samergo-event. Ze heeft de grafische school gedaan en een museumjaarkaart. Kunst kijken is voor haar niet onbekend: *“Het is ook zo dat als je langer kijkt je tot andere inzichten komt. Hierin kun je andere mensen meenemen.”*

Masé Sutterland van Hartseer loopt dolenthousiast rond bij het interactieve gedeelte van het Samergo-event: *“Al jaren neem ik deel aan de inspiratie- en netwerkevents van Samergo, voorheen Steunpunt KOEL en ZorgImpuls. Maar dit vind ik toch wel de leukste tot nu toe. Weet je waarom? Omdat je zelf aan het werk wordt gezet en zelf ervaart waarover in het eerste, theoretisch gedeelte werd gesproken.”*

Masé Sutterland
Hartseer

Haar mede groepsgenoot **Esther Spans** van CJG Rijnmond vult aan: *“Je wordt stilgezet om ergens met aandacht naar te kijken. Wij zorgverleners zagen bijvoorbeeld in bepaald figuren van het schilderij de menselijke organen. Ook zagen we dat dat enigszins donker was weggestopt en dat willen zorgverleners niet. Wij willen duidelijkheid en licht.”* Haar groepsgenoot **Corien van der Stelt** van Gezondheidscentrum Beverwaard / ZONBOOG zegt daarop: *“Je merkt in deze oefening dat we écht beelden delen. Je neemt daarmee natuurlijk je eigen achtergrond en kennis mee. Dus alle beelden zijn anders. Maar door in gesprek te gaan deel je al die verschillende blikken.”*

Als voorzitter van het bestuur van RST Zorgverleners, **Peter Boudewijn**, was dit interactief onderdeel van het programma weer even wat anders: *“Besturen is misschien wel makkelijker dan op deze manier naar kunst kijken. Al die verschillende kleuren dat typeert de zorg wel. Het gaat erom dat we verbanden leggen tussen al die kleuren, ook in de praktijk. Daarom moet je gesprekken op een andere manier en niveau voeren.”*

Peter Boudewijn
voorzitter bestuur
RST Zorgverleners

Marijn Eggen is relatiebeheerder van Sportbedrijf Rotterdam: *“Bij ons staat bewegen centraal, in de brede zin van het woord. Dat betekent dat we met veel verschillende organisaties en mensen te maken hebben. Ik merk dat we soms afstanden moeten overbruggen en dat kan met praten en laten zien. Eigenlijk hetzelfde als wat we nu in de kunst ook zien. We stonden bij een schilderij met allemaal geclusterde, gekleurde vlakjes. Al die losse vlakjes moet je bij elkaar zien te brengen tot een mooi schilderij zodat het veel mensen aanspreekt.”*

Ton de Visser, beleidsadviseur Stevige Start van de gemeente Rotterdam:

“Je kunt iets aan de overlegtafel bedenken dat in de praktijk wel heel anders kan uitpakken. Daarnaast zijn er veel loketten waar mensen terecht kunnen. Het is voor de doelgroep lang niet altijd duidelijk bij welk loket ze terecht kunnen voor hulp. Neem bijvoorbeeld met een lage Sociaaleconomische status of ongeletterden. Zij hebben al veel zorgen en de zoektocht voor hen in het oerwoud aan loketten en regelingen is een bijkomstigheid die hen niet helpt. Daarom moeten we niet alleen anders gaan kijken maar ook anders gaan doen.”

Robert Waterreus keek terug op een succesvolle dag: *“Zo zie je maar dat als je ogenschijnlijke ‘gewone’ dingen uitvergroot, ze eigenlijk heel bijzonder zijn.”*

Sommige deelnemers waren blij verrast hoeveel meer ze uit een schilderij of kunstwerk hadden gehaald. Tijdens het buffet dat daarop volgde was er nog genoeg tijd voor het delen van inzichten, plannen, ideeën.

Sfeerimpressie

29 juni 2023

Over Samergo

De best mogelijke zorg. Dichtbij en betaalbaar voor iedereen. Met als doel gezonde inwoners. Dat is de uitdaging waar zorg en welzijn voor staat. Dit vraagt om duurzame samenwerking. Over domeinen heen, voor en met inwoners.

Samergo helpt partijen in zorg en welzijn om deze samenwerking waar te maken. Vanuit een onafhankelijke rol verbinden wij partijen en zorg en welzijn en delen we actief onze kennis. We initiëren en begeleiden bij de realisatie van duurzame netwerken en samenwerkingsverbanden in de eerste lijn en tussen de eerste lijn en andere zorgdomeinen en welzijn. Samenwerking die de samenhang en regio in de regio versterkt.

Neem gerust contact met ons op als u op zoek bent naar een adviseur, kwartiermaker, programmamanager, onderzoekspartner, procesbegeleider of andere stuwende of trekkende kracht voor de versterking van zorg en welzijn in de regio's Zuid-Hollandse Eilanden, Rotterdam e.o., Drechtsteden en Waardenland.